

Beleidsplan 2021-2022 Ensemble88

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 2
Visie	pag. 2
Missie	pag. 3
Profiel	pag. 4
Uitgangspunten programmering	pag. 5
Activiteiten	pag. 6
Publieksbereik	pag. 7
Talentontwikkeling en cultuureducatie	pag. 8
Samenwerking	pag. 9
Communicatieplan	pag. 11
Bedrijfsvoering	pag. 14
SWOT-analyse	pag. 15
Governance code cultuur	pag. 15
Fair practice code	pag. 15

Inleiding

Ensemble88 bestaat uit musici en ondersteuners die hart hebben voor nieuwe muziek. Zij bewegen zich in een speelveld waar vanzelfsprekendheid niet bestaat. Zij zoeken de uitdaging en het onbekende. Dat is noodzakelijk om ontwikkeling in de muziek mogelijk te maken. Dat dit proces niet altijd enorm grote publieksaantallen genereert nemen zij voor lief omdat ze overtuigd zijn van het belang van de uitvoering en de kwaliteit van de muziek. De laatste tijd nemen zij zelfs voor lief dat zij hiervoor slechts karig betaald worden. Dit activiteitenplan en de subsidieaanvraag waar het deel van uit maakt beogen het ensemble terug te brengen in een conglomeraat van professionele instellingen die niet mogen ontbreken in een volwaardige culturele omgeving.

Visie

Vanaf zijn oprichting, alweer meer dan 30 jaar geleden, breekt Ensemble88 een lans voor nieuwe muziek. Het ensemble geeft concerten met onbekende muziek en verstrekt geregeld compositieopdrachten om (vaak jonge) componisten aan te zetten om een nieuwe stap in hun ontwikkeling te zetten. Het schuwt ongebaande paden niet. Dat betekent dat de meest uiteenlopende, vaak op het eerste gezicht onspeelbare partituren tot klinken gebracht worden, en gepresenteerd worden aan avontuurlijke, nieuwsgierige luisteraars. De complexiteit van recente muziek en de voortdurende zoektocht naar nieuwe muzikale uitingen vragen het uiterste van de musici van Ensemble88. Zij worden niet gedreven door het grote applaus, maar door de noodzaak om deze muziek tot klinken te brengen.

Alle muziek was ooit hedendaagse muziek

Ensemble88 is ervan overtuigd dat ook hedendaagse muziek een podium verdient en professionele musici die die muziek een warm hart toedragen. Na een eerste selectie op basis van de partituur is het aan het publiek om zich een oordeel te vormen omtrent de kwaliteit van het gehoorde. Dan is het natuurlijk noodzakelijk dat die muziek tot klinken gebracht wordt. Ensemble88 wil dat mogelijk maken en is zich bewust van zijn belangrijke taak hierin volgens het adagium: alle muziek was ooit hedendaagse muziek.

Missie

Ensemble88 wil zijn overtuiging uitdragen door zijn positie in het muzikale landschap in de komende jaren te verstevigen en de mogelijkheden om zijn publiek te bereiken verder uit te bouwen. Daartoe wordt de samenwerking met belangrijke festivals zoals Musica Sacra in Maastricht, Cultura Nova in Heerlen en het OstbelgienFestival gecontinueerd en samenwerking gezocht met nieuwe partners zoals Festival Vocallis. Afhankelijk van het festivalthema stelt Ensemble88 een programma samen dat past in de gegeven context en levert het een hedendaagse visie op dat thema. Onderdeel daarvan kan zijn dat Ensemble88 een opdracht geeft aan een interessante componist om een werk te schrijven dat aansluit bij de gekozen thematiek. De goede relatie met de productie- en ontwikkelingsinstellingen Intro in Situ in Maastricht en Centre Henri Pousseur in Luik wordt daartoe gekoesterd.

Nieuwe doelgroepen zijn ook te benaderen in samenwerking met partners uit andere kunstdisciplines. Zo heeft het ensemble in 2019 een zeer succesvolle tournee door heel Nederland gehouden in samenwerking met Sally Dansgezelschap Maastricht. Een uitvoering van *L'étoile de mer*, de muziek die de Maastrichtse componist Frans Mulder in 1999 schreef bij de zwijgende film van Man Ray uit 1928, deed het idee ontstaan om een heel programma te gaan wijden aan hedendaagse filmmuziek. Samenwerking met Lumière Cinema biedt ook hier de mogelijkheid om luisteraars te bereiken die normaal de drempel om naar nieuwe muziek te gaan luisteren niet oversteken.

Een wezenlijk deel van de programmering van Ensemble88 bestaat uit gloednieuwe werken, die in opdracht van het ensemble gecomponeerd worden. Zo heeft E88 in de loop der jaren al talloze werken ten doop gehouden. Dat is een beleid dat het ensemble met overtuiging wil voortzetten. Het kan dan gaan om componisten die hun sporen op de internationale podia al verdiend hebben, zoals de Servische componiste Branka Popovic die momenteel furore maakt in China en door Ensemble88 aan de Nederlandse luisteraars voorgesteld wordt; dat gebeurt in 2020 in het festival Musica Sacra. Maar ook jonge compositiestudenten van de conservatoria van Maastricht en Luik krijgen in datzelfde festival een podium, waar zij een onder supervisie van hun docenten uitgewerkte opdrachtcompositie kunnen laten horen aan een geïnteresseerd publiek van bezoekers en wellicht ook radioluisteraars.

Bovendien wil Ensemble88 aandacht geven aan componisten uit de eigen regio. Met Germaine Sijstermans en Arno Dieteren zijn oriënterende gesprekken gestart; met deze laatste over het idee om te komen tot een opera die gebaseerd is op Limburgse verhalen.

Voor een groot deel van de hedendaagse composities is de première ook gelijk de dernière, wordt weleens beweerd. Dat mag in een aantal gevallen zo zijn, misschien wel terecht, wie zal het zeggen, maar even zovele composities verdienen een plaats in de canon van hedendaagse meesterwerken. Dat proces van selectie en herneming is een noodzakelijk onderdeel van een gezonde muziekpraktijk. Zelfs de grootste componisten – denken we aan J.S. Bach – zijn jarenlang in de vergetelheid geraakt, maar

uiteindelijk toch boven komen drijven. Daarom wil ook Ensemble88 van tijd tot tijd stilstaan bij eerder uitgevoerde werken. Het werk *Black Angels* van George Crumb, dat nu 50 jaar oud is en door E88 gespeeld werd in de eerder genoemde samenwerking met Sally Dansgezelschap Maastricht, is daar een goed voorbeeld van; maar ook het voor 2020 geprogrammeerde concert in Cultura Nova Heerlen grijpt terug op enkele “oudere” werken uit de afgelopen decennia, om zodoende een terugblik te geven op de inmiddels 30-jarige bestaansperiode van het festival.

Het jaarlijkse Nieuwjaarsconcert biedt een uitgelezen kans om de banden met de Vrienden van Ensemble88 te bestendigen. Het is een evenement dat ook door de musici van het ensemble wordt gekoesterd. De programmering kan hier geheel zelfstandig bepaald worden, waarbij een speelse invalshoek tot een luchtig geheel leidt.

Al enkele malen eerder heeft Ensemble88 samengewerkt met CoMAMaastricht, een verwante organisatie die zich bezig houdt met Contemporaine Muziek voor Allen (dus vooral ook amateurs). Deze samenwerking biedt goede mogelijkheden om meer belangstelling te wekken voor nieuwe muziek, ook onder jongeren en onder mensen die weliswaar zelf muziek maken, maar zich nog niet begeven hebben op de ongebaande paden die Ensemble88 bewandelt. CoMAMaastricht wil muzikanten laten ervaren hoe uitdagend en spannend het is om met nieuwe technieken aan de slag te gaan en om nieuwe vormen en invalshoeken te exploreren. Dat is precies wat Ensemble88 ook beoogt.

Profiel

Ensemble88 is een ensemble dat gespecialiseerd is in hedendaagse muziek in kleine bezetting. Het is het enige professionele ensemble in zijn soort in de hele provincie Limburg, en heeft ook voor de regio rond Maastricht een belangrijke functie. Het ensemble stelt zich ten doel het begrip voor en de interesse in dit specifieke genre te vergroten door middel van het geven van concerten in en buiten de euregio, het geven van compositieopdrachten aan componisten uit de euregio en het aangaan van samenwerkingsverbanden binnen en buiten het genre. Bovendien stimuleert, faciliteert en begeleidt Ensemble88 compositiestudenten en jonge componisten uit de euregio.

Hedendaagse klassieke (kamer)muziek is binnen de muziekwereld een niche met een hoge drempel en vereist van de luisteraar een actieve luisterhouding, een zekere onbevangenheid tegenover het nieuwe en onbekende en een bovengemiddelde culturele ‘bagage’. Ensemble 88 richt zich dan ook met name op hoger opgeleid publiek met een brede culturele interesse en een open mind. In de praktijk blijkt dat deze doelgroep van autochtone afkomst is en gemiddeld in de oudere leeftijdscategorie valt.

Door samenwerkingsverbanden aan te gaan met organisaties (ensembles, culturele instellingen, festivals, concertlocaties) die zich richten op andere doelgroepen, probeert Ensemble 88 het profiel van zijn eigen doelgroep op te rekken.

In het veelkleurige palet van het Limburgse en euregionale muziekleven vervult Ensemble 88 een rol die door geen ander gezelschap ingevuld wordt. Het is niet alleen herscheppend bezig binnen een specialisme, maar speelt ook een exclusieve rol in de repertoirevernieuwing en ontwikkeling van nieuwe muzikale vormen en producten. Deze voortdurende zoektocht van Ensemble 88 naar het nieuwe en het verrassende, waarbij het ensemble zichzelf en anderen uitdaagt van geijkte paden af te wijken, staat aan de basis van inspirerende creatieve processen, waarmee ook andere maatschappelijke disciplines, zoals bedrijfsleven of wetenschap, hun voordeel kunnen doen.

Uitgangspunten programmering

- Ensemble88 wil zichtbaar zijn in de bekende festivals in de regio: Musica Sacra in Maastricht, Cultura Nova in Heerlen, Festival Vocallis in Zuid-Limburg, OstBelgiënFestival in het Duitstalige deel van België.
- Ensemble88 wil samenwerken met de productie- en ontwikkelingsinstellingen Intro in Situ (Maastricht) en Centre Henri Pousseur (Luik, B)
- Ensemble88 wil samenwerken met verwante amateurmusici zoals CoMAMaastricht
- Ensemble88 wil samenwerken met de compositieafdelingen van de conservatoria van Maastricht en Luik (B)
- Ensemble88 wil samenwerken met partners uit andere culturele disciplines, zoals Sally Dansgezelschap Maastricht en Lumière Cinema
- Ensemble88 wil eigen producties verzorgen zoals het jaarlijkse Nieuwjaarsconcert
- Ensemble88 wil compositieopdrachten verstrekken aan belangwekkende componisten uit de regio of daarbuiten en/of aan compositiestudenten

Niet alles kan elk jaar plaatsvinden. Er wordt gestreefd naar een afwisselend en evenwichtig geheel. Vooralsnog zijn voor 2021 en 2022 jaarlijks vijf programma's voorzien: Het Nieuwjaarsconcert, drie festivalprogramma's en één samenwerking met een van de genoemde partners (2021 CoMAMaastricht en 2022 Lumière Cinema).

Voor deze planperiode zet Ensemble88 in op het herhalen van elk programma in een andere stad dan die van de première. Er zijn contacten gelegd met ECI Cultuurfabriek Roermond en het ensemble onderzoekt of het haalbaar is om twee van de vijf producties ook in Roermond te brengen. De andere drie producties worden aangeboden aan andere podia in binnen- en buitenland. Daarbij zal bijzondere aandacht uitgaan naar steden in midden- en noord-Limburg.

Activiteiten 2021-2022

2021

1. Nieuwjaarsconcert
Herhaling in Roermond
2. Musica Sacra (Maastricht)
Herhaling n.t.b.
3. Cultura Nova (Heerlen)
Herhaling in Roermond
4. Festival Vocallis (Zuid-Limburg)
Herhaling n.t.b.
5. 10-jarig jubileum van CoMAMaastricht (Maastricht)
Herhaling in November Music Den Bosch

2022

1. Nieuwjaarsconcert
Herhaling in Roermond
2. Musica Sacra (Maastricht)
Herhaling n.t.b.
3. Cultura Nova (Heerlen)
Herhaling in Roermond
4. Festival Vocallis (Zuid-Limburg)
Herhaling n.t.b.
5. Filmproject met Lumière Cinema
Herhaling n.t.b.

Van alle genoemde festivals zijn de betreffende thema's nog niet bekend. Uiteraard zal in de programmering aansluiting gezocht worden bij de te kiezen thematiek.

Het project met CoMAMaastricht zal veel aandacht geven aan jonge/ beginnende componisten, waarschijnlijk in de vorm van een compositiewedstrijd. Ook andere vormen van (instant)componeren, met name ook door amateurs, komen aan de orde. Zusterensembles uit Eindhoven, Londen en Berlijn worden uitgenodigd mee te doen aan het project.

Voor het filmproject wordt een reprise beoogd van het werk *L'étoile de mer* dat de Maastrichtse componist Frans Mulder schreef bij de gelijknamige zwijgende film van Man Ray uit 1928. Aanvulling tot een volwaardig programma zal gezocht worden in recente composities bij bijpassende zwijgende films.

Publieksbereik

Ensemble 88 heeft een klein maar trouw publiek dat regelmatig de concerten bezoekt. Het zijn over het algemeen oudere, autochtone mensen met een brede culturele interesse en een specifieke voorkeur voor nieuwe muzikale vormen en ideeën.

Het ensemble probeert deze 'harde kern' aan zich te binden door hun een (gratis) vriendenconcert aan te bieden, door hen over te halen lid te worden van de stichting Vrienden van Ensemble 88 en door hun acht keer per jaar een nieuwsbrief te sturen met informatie over het ensemble en zijn activiteiten. De komende jaren zullen de mogelijkheden die de sociale media bieden meer benut gaan worden dan voorheen.

Door te concorderen tijdens festivals met een groot en divers publieksbereik (bv. Cultura Nova, OstbelgienFestival, Musica Sacra) en door samenwerkingsverbanden aan te gaan met partners binnen en buiten de eigen discipline, probeert Ensemble 88 nieuw publiek te bereiken en aan te spreken. Op deze manier ontstaat er in elk geval contact tussen het ensemble en nieuw publiek dat ofwel niet bekend is met hedendaagse klassieke muziek ofwel daar een vooroordeel over heeft.

Door deze nieuwe doelgroep te attenderen op en op te hoogte te houden van de activiteiten van Ensemble 88, bij voorbeeld via een met enige regelmaat uit te brengen nieuwsbrief, probeert het ensemble met dit nieuwe publiek een duurzame band op te bouwen.

Ook zal de haalbaarheid onderzocht worden van het laten componeren en het produceren van een opera of kameropera gebaseerd op verhalen en vertellingen van Limburgse bodem. Componist Arno Dieteren heeft toegezegd mee te willen denken over dit idee. Er zijn nog geen verdere stappen gezet in deze richting en het is niet duidelijk of het in de planperiode 2021-2022 al tot een realisatie hiervan zal kunnen komen. Daartoe zullen ook eerst de financiële consequenties bekeken moeten worden. Mocht het idee uitvoerbaar blijken, dan kan dit naar verwachting zeker nieuwe doelgroepen aanspreken en leiden tot een verbreding van het publieksbereik.

De speerpunten voor de komende jaren liggen in het opbouwen en onderhouden van een goede relatie met belangstellende amateurmusici, met film liefhebbers en met belangstellenden in midden- en noord-Limburg en in de Euregio.

Talentontwikkeling en Cultuureducatie

Van oudsher, d.w.z. al meer dan 30 jaar, geeft Ensemble88 regelmatig kansen aan jonge componisten of compositiestudenten om nieuwe werken aan te leveren. Zo werkt het ensemble in 2020 samen met de compositieafdelingen van de conservatoria van Maastricht en van Luik en worden er twee studenten geselecteerd die een werk gaan schrijven dat Ensemble88 op het programma neemt. Festival Musica Sacra heeft ingestemd met het voorstel van artistiek leider Paul Pankert om deze twee werken in september 2020 ook daadwerkelijk uit te gaan voeren voor een publiek dat uit heel Nederland en van daarbuiten naar Maastricht komt. Ook uitzending via de radio behoort hierbij tot de mogelijkheden. De studenten worden betrokken bij de instudeerfase van de werken en kunnen daarbij hun ideeën toetsen aan de klinkende realiteit. Dit, samen met de feedback van de uitvoerende musici, levert hun waardevolle inzichten over de effectiviteit van hun uitwerking. Deze terugkoppeling is van wezenlijk belang voor hun ontwikkeling en Ensemble88 wil daarvoor met graagte de juiste voorwaarden scheppen.

De komende jaren wil Ensemble88 de relatie met de beide conservatoria bestendigen en in overleg met de docenten voortgaan op deze weg.

Daarnaast acht het ensemble het van belang om ook via belangstellende amateurmusici nieuwe muziek te propageren. Sinds 2011 kent Maastricht de stichting CoMAMaastricht (Contemporaine Muziek voor Amateurs; later: Contemporaine Muziek voor Allen), die een concept heeft geadopteerd dat in Londen is ontwikkeld en van daaruit in diverse andere Engelse steden is overgenomen. De stichting stelt zich ten doel amateurmusici te laten ervaren hoe spannend en leuk het spelen van hedendaagse klassieke muziek is. Die doelstelling past volledig in het profiel en het beleid van Ensemble 88. Maastricht was de eerste locatie buiten het VK die op soortgelijke wijze ging werken en inmiddels is vanuit Maastricht ook een ensemble in Eindhoven opgericht. Een van de uitgangspunten is dat alle muziek gecomponeerd wordt voor variabele bezetting, zodat werkelijk iedereen met een minimale muzikale vaardigheid kan aanschuiven en het ensemble nooit geplaagd wordt door de afwezigheid van één of meer muzikanten. Ook CoMAMaastricht werkt graag en veel met actief betrokken componisten en zoekt het avontuur en de verrassing in nieuwe muziek op. Daarom ziet Ensemble88 hen als een geestverwant.

Al enkele malen heeft Ensemble88 samengewerkt met CoMAMaastricht, in een samenspeelweekend in 2011, in het Festival Finnissy for All in 2016, en in 2018 bij het 30-jarig jubileum van Ensemble88. Nu CoMAMaastricht in 2021 zijn tweede lustrum viert is het niet minder dan vanzelfsprekend dat Ensemble88 aan de feestvreugde wil bijdragen. De exacte invulling van de festiviteit moet nog bepaald worden, maar vast staat dat er bijzondere aandacht zal zijn voor jonge componisten, wellicht in de vorm van een compositiewedstrijd. Daarnaast wordt gedacht aan workshops waarin amateurmusici zelf kennis maken met diverse compositietechnieken of zelfs een instant-opera'tje improviseren.

Wat betreft talentontwikkeling blijft Ensemble 88 ook samenwerken met muziekproductiehuis Intro In Situ in Maastricht. Beide instellingen voelen op dit gebied een gezamenlijke verantwoordelijkheid, met name wat betreft het begeleiden en ondersteunen van compositiestudenten en jonge, afgestudeerde componisten.

Samenwerking

In het voorafgaande is herhaaldelijk al naar voren gekomen dat Ensemble88 graag samenwerkt met andere instellingen en instituten die ofwel verwant te noemen zijn, ofwel een verrassend kader kunnen bieden voor interessante ontmoetingen.

In de afgelopen jaren waren dat de volgende partners, waarbij verscheidene met enige regelmaat terugkeerden:

Festival Musica Sacra
Festival Cultura Nova
OstbelgienFestival
De Nederlandse Dansdagen
Compositieafdeling Conservatorium Maastricht
Compositieafdeling Conservatorium Luik
Intro in Situ (Productie en ontwikkeling van hedendaagse muziek)
Centre Henri Pousseur (Centrum voor de ontwikkeling van instrumentaal/ elektronische muziek)
KL-EX (Oostbelgische stichting voor Klank-experimenten)
NeueMusikEnsembleAachen
CoMAMaastricht (Contemporaine Muziek voor Allen)
SALLY Dansgezelschap Maastricht
Lumière Cinema

In het algemeen wil Ensemble88 graag inspelen op de actualiteit en kansen pakken waar ze zich voordoet. Daarom onderhoudt het ensemble zijn contacten en zet het zijn voelsprietten uit. Daarnaast komt het ook graag met eigen voorstellen en bespreekt die met beoogde partners. Zo heeft dit in 2019 geresulteerd in een succesvolle samenwerking met Sally Dansgezelschap Maastricht. De herprogrammering van het werk *Black Angels* van George Crumb, gekoppeld aan de choreografie van Krisztina de Châtel leverde het werk *Thirteen images from the Dark Land* op, dat de basis vormde voor een drieluik dat onder de naam (Im)pulse in 20 Nederlandse steden is uitgevoerd. *Black Angels* zal ook als zelfstandige compositie terugkeren in een programma dat het OstbelgienFestival heeft afgenomen.

Voor 2020 staat verder een optreden in Musica Sacra op het programma en een in Cultura Nova.

Aangezien al deze contacten in het algemeen pas zeer laat tot concrete afspraken (kunnen) leiden is Ensemble88 genoodzaakt flexibel te zijn en in te spelen op kansen die zich voordoen. Veel van deze partners zijn ook afhankelijk van externe financiering en moeten die van project tot project zeker stellen. Daarom kunnen vaak pas in een laat stadium definitieve afspraken gemaakt worden.

Dat verhindert niet dat Ensemble88 met geestdrift plannen maakt en ook zelf initiatieven neemt. Voor drie grotere Limburgse festivals wil het ensemble ook in de komende jaren voorstellen doen: Musica Sacra, Cultura Nova en Festival Vocallis. Met de eerste twee hiervan heeft E88 al herhaaldelijk samengewerkt. Festival Vocallis heeft nu ook de ambitie uitgesproken om een samenwerking aan te gaan. Vanwege financiële beperkingen is een beoogde samenwerking er tot nu toe niet van gekomen, maar beide gezelschappen hebben de wil uitgesproken om ook hedendaagse muziek in het festival een plaats te geven.

Verder zijn er gesprekken gestart met betrekking tot een tweetal projecten. In 2021 viert CoMAMaastricht, de organisatie die zich ten doel stelt ook amateurs te laten ervaren hoe boeiend het is om hedendaagse muziek te spelen, zijn tweede lustrum. Ensemble88 heeft CoMAMaastricht vanaf zijn oprichting een warm hart toegedragen. Al drie maal hebben de beide organisaties samengewerkt. De eerste maal in 2013 in een samenspeelweekend, waaraan ook een compositiewedstrijd, workshops en lezingen gekoppeld waren, in 2016 in een festival gewijd aan de componist Michael Finnissy en in 2018 bij het 30-jarig jubileum van Ensemble88. Uiteraard geeft Ensemble88 nu ook graag acte de présence bij het tweede lustrum van CoMAMaastricht. Het programma daarvoor moet nog uitgewerkt worden, maar er zal in elk geval veel aandacht zijn voor jonge componisten, wellicht in de vorm van een compositiewedstrijd. Ook zullen er workshops opgezet worden, waarin alle deelnemers de kans krijgen te ervaren wat componeren inhoudt en hoe ze in één dag een compositie, geluidssculptuur of zelfs een mini-opera vorm kunnen geven.

Het andere samenwerkingsproject in de periode 2021-2022 neemt de succesvolle uitvoering in 2019 van de filmmuziek van de Maastrichtse componist Frans Mulder als uitgangspunt. Onder auspiciën van de Stichting Maastrichtse Componisten heeft Ensemble88 toen het werk *L'étoile de mer* van Mulder uitgevoerd, dat gecomponeerd is als filmmuziek bij de gelijknamige zwijgende film uit 1928 van Man Ray. Daaruit is het idee ontstaan om een heel programma te vullen met hedendaagse filmmuziek, mogelijk ook gecomponeerd bij oude zwijgende films. Lumière Cinema heeft zijn belangstelling uitgesproken voor dit concept en gezamenlijk zal er gekeken worden naar een passende inkadering.

Een speerpunt in de planning van de komende jaren zal ook het optreden op nieuwe concertlocaties zijn. Ensemble88 heeft hier nog veel werk te verzetten. Voor veel podia is het allerminst vanzelfsprekend om ook hedendaagse muziek te programmeren. Gedeeltelijk komt dat door onbekendheid met die muziek of door onbekendheid met Ensemble88, gedeeltelijk is de vrees voor slecht bezette zalen bepalend. Dat is niet alleen met betrekking tot Ensemble88 een te overwinnen hindernis; ook andere gespecialiseerde ensembles lopen tegen dit probleem aan. Toch wil Ensemble88 de uitdaging aangaan om geleidelijk aan zijn speelveld uit te breiden. Gesprekken zijn gaande met ECI

Cultuurfabriek Roermond om met enige regelmaat enkele van de reeds ingestudeerde programma's te herhalen. De ambitie is om elk programma ten minste éénmaal op een andere locatie te herhalen, waarbij de voorkeur van Ensemble88, aansluitend bij de intenties van het College van Gedeputeerde Staten van Limburg, uitgaat naar steden in Midden- en Noord-Limburg en in de Euregio. Met name Venlo, Venray, Weert en Eupen staan dan vooraan in de rij van beoogde locaties.

Communicatieplan

Ensemble88 verkeert momenteel in een overgangsfase. Sinds 1 januari 2019 kan het ensemble niet meer terugvallen op een structurele inkomstenbron, die voorheen bestond in de vorm van een tweejaarlijkse subsidie van de Provincie Limburg. Daardoor was het genoodzaakt een soort overlevingsstrategie te ontwikkelen om 2019 en 2020 te overbruggen door middel van enerzijds een drastische kostenreductie toe te passen en anderzijds samenwerkingsverbanden aan te gaan die voldoende inkomsten opleveren om de musici (tot op zekere hoogte) te betalen en die garant kunnen staan voor de noodzakelijke marketing. Zo heeft Ensemble88 in het jaar 2019 toch nog een viertal producties kunnen uitvoeren. Twee daarvan zijn gerealiseerd in samenwerking met het Centre Henri Pousseur te Luik, één in samenwerking met de Stichting Maastrichtse componisten en één in samenwerking met SALLY Dansgezelschap Maastricht en de organisatie De Châtel Sur Place. Deze laatste productie telde zelfs twintig voorstellingen, verspreid over een groot deel van Nederland.

Ook voor het jaar 2020 wil Ensemble88 zijn marketingactiviteiten beperkt houden door veel met andere partners samen te werken. Alleen het nieuwjaarsconcert is een volledig eigen productie, waarvoor het dan ook noodzakelijk is toch ook enige marketingkosten te maken.

Dit is bepaald geen ideale situatie. Juist bij een ensemble dat zich beweegt in een niche van de klassieke muziek is het zaak ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk belangstellenden op de hoogte zijn van de activiteiten en dat er een voortdurende zoektocht naar nieuw publiek plaatsvindt. Dat is geen eenvoudige opgave en het is dan ook wenselijk dat er met ingang van 2021 een professionalisering op het gebied van PR en marketing plaatsvindt. Aangezien het ensemble per jaar twee eigen producties wil realiseren, maar daarnaast ook zelf actiever wil bijdragen aan de publieksbenadering van de festivals waarin het optreedt, is het inschakelen van een professional op dit gebied noodzakelijk. Daar zal dan ook ruimte voor worden vrijgemaakt. Door het matigen van de honorering van zowel artistiek als zakelijk leider ontstaat er ruimte om, afhankelijk van de mate waarin Ensemble88 zelf zijn publiek moet benaderen, per programma te bepalen in hoeverre een professionele marketeer ingezet wordt.

De volgende doelstellingen worden daartoe geformuleerd:

- het binden van de bestaande achterban aan het ensemble
- het aanzetten van deze mensen tot het delen van hun enthousiasme
- het zoeken van nieuwe manieren om belangstellenden te bereiken
- het verhogen van de bezoekersaantallen voor de eigen producties

Hiervoor zal het gebruik van website, nieuwsbrieven en sociale media geoptimaliseerd moeten worden en nagegaan moeten worden in hoeverre (kranten)advertenties en gedrukte affiches en flyers kunnen bijdragen aan een hoger publieksbezoek. Als streefcijfer zal een gemiddeld bezoekersaantal van 60 gehanteerd worden voor het jaar 2021 en 80 voor het jaar 2022.

Ook zal er een Comité van Aanbeveling worden gevormd, om daarmee in bredere kring duidelijk te maken wat het belang is van een ensemble dat zich specifiek richt op hedendaagse, nieuwe muziek. Door daarvoor mensen uit te nodigen die een zekere reputatie in het culturele veld hebben kan E88 zijn uitstraling en daarmee zijn draagvlak vergroten.

Doelgroepen.

Ensemble88 kijkt zonder vooroordelen naar de maatschappij en naar zijn publiek. Het ensemble wil toegankelijk zijn voor een rijk geschakeerd palet aan belangstellenden. Desalniettemin gebiedt de realiteit te erkennen dat de bezoekers veelal wat oudere, hoger opgeleide mensen zijn met een brede culturele belangstelling. Zij zijn vaak ook traditionele klassieke muzikliefhebbers, maar hebben een speciale belangstelling voor het avontuurlijke en ongewone. Deze mensen wil Ensemble88 ook de komende jaren aan zich binden door hen goed te informeren over alle activiteiten en hun een gratis vriendenconcert aan te bieden.

Daarnaast streeft Ensemble88 ook naar een verbreding van zijn publiek, met name door aansluiting te zoeken bij festivals die een wat anders samengesteld publiek bedienen. Festival Musica Sacra telt jaarlijks ongeveer 10.000 concertbezoeken en trekt een publiek dat gedeeltelijk juist voor oudere muziekvormen komt of voor andere kunstvormen, en dat ook deels van buiten de provincie Limburg komt. Door een aantrekkelijk programma te presenteren rond het door het festival gekozen thema weet Ensemble88 daar echter ook steeds de aandacht op zich te vestigen.

Cultura Nova in Heerlen is een nog breder opgezet festival, waarin ook theater, dans, straattheater etc. een plaats vindt. Het publiek is zeer divers, van alle leeftijden en achtergronden. Voor Ensemble88 een ideale partner om zich ook buiten de eigen bubbel te laten horen. In iets mindere mate geldt dat misschien voor het OstbelgienFestival, de Nederlandse Dansdagen of Festival Vocallis, maar ook daar komen mensen niet primair om naar nieuwe muziek te luisteren, maar kunnen ze er toch, door naar een concert van Ensemble88 te gaan, kennis mee maken of hun belangstelling verdiepen.

**ensemble voor
hedendaagse
muziek**

Ook door met muzikamateurs samen te werken kan Ensemble88 zijn publiek uitbreiden. In het algemeen is de muzikamateur natuurlijk de meest toegewijde luisteraar voor de professionele musicus, dus is het voor de hand liggend daar aandacht aan te schenken. Toch heeft nog lang niet elke amateur ook belangstelling voor hedendaagse avant-garde muziek. Een speciale groep binnen die amateurs zijn echter de ensembleleden van CoMAMaastricht, de stichting die zich beijvert om ook amateurs te laten ervaren hoe leuk en spannend het is om moderne muziek te spelen. Uiteraard richt ook Ensemble88 zich tot deze muzikanten, niet in de laatste plaats door ook gezamenlijke activiteiten te organiseren. In het nu 9-jarige bestaan van CoMAMaastricht is dat al een drietal malen gebeurd en het tweede lustrum van CoMAMaastricht biedt een mooie aanleiding om in 2021 weer samen op te trekken.

Een andere verbreding van publiek voor nieuwe muziek wordt nog beoogd door aan te sluiten bij de ambities van het Limburgse provinciebestuur en het bestaande Aanvalsplan Noord- en Midden-Limburg. Met de ECI Cultuurfabriek Roermond zijn gesprekken gestart om enkele van de programma's die Ensemble88 in Zuid-Limburg presenteert in Roermond te herhalen. In het algemeen wil Ensemble88 alle programma's ten minste éénmaal elders ook uitvoeren, of in de Euregio of in Midden- en Noord-Limburg. Met name Weert, Venray en Venlo lijken daarvoor in aanmerking te komen.

Aanpak publiekswerving

De komende tijd zal Ensemble88 in toenemende mate gebruik gaan maken van digitale uitingen en sociale media. In het verleden bestond er een lichte aarzeling ten opzichte van deze aanpak vanwege het feit dat de achterban van het ensemble daar wat sceptisch tegenover stond. Het ensemble wil nu echter een inhaalslag maken op dit terrein en door middel van professionalisering van marketing en PR ook meer aansluiting vinden bij een jonger publiek. Met name de grote populatie studenten aan universiteit en hogeschool kan beter bediend worden dan in het verleden. Het lijkt logisch dat bij uitstek daar belangstellenden te vinden zijn en een nieuw publiek op te bouwen is.

Het hele scala van nieuwsbrieven, website, berichten via sociale media en via andere netwerken zal onderzocht en ingezet worden. Daarnaast moeten de meer traditionele media als flyers, affiches, advertenties en berichten via radio en tv niet veronachtzaamd worden. Een actieve benadering van de pers hoort daar ook bij.

Bedrijfsvoering

Het bestuur van Ensemble 88 hecht aan een gezonde bedrijfsvoering. Daarin zijn een aantal uitgangspunten van belang:

- Ensemble88 werkt met een sluitende begroting. Voor alle activiteiten in een jaar moet de uiteindelijke afrekening een sluitend beeld geven van inkomsten en uitgaven.
- Ensemble88 acht het wenselijk om een (kleine) buffer op te bouwen om tegenvallende resultaten op te kunnen vangen en om enig werkkapitaal te hebben om uitgaven te kunnen doen die vooruitlopen op de geprogrammeerde producties, waarvoor subsidies veelal pas achteraf verkregen worden.
- De verhouding overhead en activiteiten is voor E88 een permanente bron van aandacht. De vergoedingen voor artistieke en zakelijke leiding die in het verleden zijn betaald waren bepaald niet overdreven te noemen, zeker gezien de hoeveelheid werk die verzet moest worden om de talrijke producties succesvol te laten zijn. Toch is nu in goed overleg besloten die vergoedingen enigszins te verlagen om ruimte te maken voor het inschakelen van professionele hulp in PR en marketing. De totale overheadkosten blijven daarmee binnen goed verdedigbare grenzen.
- Het verdienmodel dat de voorkeur van E88 heeft is dat van uitkoop, d.w.z. dat de organisatie waar E88 optreedt de financiële risico's van een voorstelling draagt en E88 een vaste vergoeding krijgt. In veel gevallen echter wordt van het ensemble verwacht ook zelf een deel van de kosten te dragen, dan wel daar financiële ondersteuning voor te vinden. Met name bij het aanvragen van compositiesubsidies kan deze werkwijze zijn voordeel bewijzen. Naast uitkopen kent de programmering van Ensemble88 echter ook eigen producties, waar het ensemble zelf de PR en marketing voor verzorgt. Het jaarlijkse Nieuwjaarsconcert is daar een voorbeeld van.
- E88 heeft geen werkgeversrelatie met de musici en de leidinggevenden. Fiscale en sociale verlichtingen worden ondervangen door met ZZP'ers te werken met een VAR-verklaring. De afdracht van wettelijk verplichte lasten over de gewerkte uren wordt uitbesteed.
- De jaren 2019 en 2020 ziet Ensemble88 als overgangsjaren in zakelijk opzicht. Als een soort overlevingsstrategie zijn de vergoedingen voor de artistieke en zakelijke leiding tot een zeer laag niveau teruggebracht en hebben de musici genoeg genomen met tarieven die eigenlijk niet zouden mogen bestaan. Dit is een situatie die Ensemble88 niet wil laten voortbestaan. In een gezonde bedrijfsvoering past ook een adequate honorering van werkzaamheden. Prioriteit hierin heeft het optrekken van met name de repetitietarieven tot een marktconform niveau dat ook recht doet aan de

meer dan gemiddelde complexiteit van de gespeelde partituren. Een tarief van € 75,- voor drie uur repeteren plus alle voorbereidende studie die daaraan voorafgaat is niet meer realistisch te noemen.

SWOT-analyse

Zie bijlage

Governance code cultuur

Zie bijlage

Fair Practice Code

Zie bijlage